

Megjelen hetenkint kétszer
szerdán és szombaton.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Sátoraljauhely, Főtér 9 szám

Telefon: 42. szám.

Írásokat nem adunk vissza.

Nyitlőárban minden garmond sor 40 fill.

ZEMPLÉN

POLITIKAI HIRLAP.

Előfizetési ára:

Egész évre 12 korona, félévre 6 kor,
negyedévre 3 korona.

Egyes szám ára 12 fillér.

Hirdetési díj:

Hivatalos hirdetéseknek minden szó után
2 fill. Petít betűknél nagyobb, avagy
disztribúttal, vagy kerettel ellátott hir-
detések térmenték szerint egy négyzög
centim. után 8 fill. — Állandó hirdeté-
seknél árkedezmény.

A huszadik hónap.

— márc. 8.

A háboru elején sokan azt hit-
ték, hogy a világtörténelem leg-
véresebb drámájának függőnye
hat hónap alatt legördül s ime
már a huszadik hónapban vagyunk.
Országok és nemzetek semmisül-
tek meg, sok évszázad, sőt évez-
redek története a múlté, kis nem-
zetek lettek nagyok s nagy nem-
zetek súlyos vajudáson mennek
keresztül, óriási területvesztés-
gekkel és emberpusztulásnak ed-
dig elképzelhetetlen tömegével.
De az anyagi veszteségek mellett
különösen azé a bukás, ki a gi-
gászi erő és energiapróbában alul
marad. Ellenfeleink átvették az
orosz hadvezetőségnek azt az el-
vét, hogy ha lehet, kifáraszták
a németeket, sőt provokálják őket
a minél nagyobb területszerzésre,
abban bizakodva, hogy így meg-
ritkítják a német front. Amint az
oroszok visszavonultak Varsó
után, a francia hadvezetőség is
így gondolkodott pl. Szerbiában.
Azonban az ilyen visszavonult se-
reg nem az többé, ami volt: a
demoralizáltság vett erőt rajta. A
verduni roham első napján a fran-
cia sereg egy része visszavonult
az orosz elv értelmében, azonban
gyorsan felismerték, hogy ami
Orszországnak a tehetetlenség
jele, Franciaországban politikai
és katonai katasztrófát jelent.
Azért látható, hogy a franciák
nagy erővel védik Verdunt és el-
lentámadásokkal kísérleteznek, te-
hát itt már esődöt mondott Niko-
lajevics stratégiája.

Verdun ostroma, Durazzo be-
vétele, Valona fenyegedett hely-
zete — ezek a mértőföldjelzői:
Németország, Magyarország és
Ausztria husz hónapos óriási erő-
feszítéseinek. Azt meg lehet most
állapítani, hogy különösen az an-
gol-francia sajtóban a központi
hatalmakkal szemben használt ed-
digi léha tónus, különösen Gal-
lieni hadügyminiszter hivatalba-
lépése óta megváltozott; az ed-
digi szélhámos híresztelések a né-
metországi és magyar-osztrák éhin-
ségről és lázadásokról megszün-
tek s megállapítják Londonban és
Párisban, hogy a központi hatal-
mak kiéheztetési terve megbukott
és erejük kimeríthetetlen.

A világháboru huszadik hó-
napjában Németország, úgy lát-
szik, sokkal nagyobb erőfeszítést
készül végezni, mint valaha.

A nagyobb mennyiségben meg-
szaporított, új típusú és gyorsjá-
ratu tengeralattjárókkal most már
irgalmatlan tengeri harc vette
kezdetét s bizonyos, hogy nem-

csak szárazon és vizen, de a le-
vegőben is az eddiginél is nagyobb
arányú német erőfeszítés veszi
kezdetét. Franciaországot szövetsé-
gesei szemmeláthatóan magára
hagyják és ha ez a helyzet tar-
tósnaak mutatkozik, lehetetlen,
hogy — bármily gonosztevő és
lelkiismeretlen kormány áll is a
köztársaság élén — a rettentő
német nyomásnak egymaga álljon
ellent.

Most még egyelőre biztatják
a francia parlamentet az angol
segítséggel, olasz segítséggel,
nagyszabású orosz offenzívával:
közben pedig a világháboru egyik
legnagyobb csatája dul napok óta
franciák és németek között s ki
tudja, meddig. Az olasz segítsé-
get a leginkább francia-barát olasz
miniszter, Martini e szavakkal in-
tézte el szószerint: „A tartózkodó
magatartásra, közömbösségre és
feledékenységre vonatkozó szem-
rehányások bennünket nem érin-
tenek.” Az olaszok egyrészt jó
űrügyet találtak — Anglia maga-
tartása miatt; Briand Rómában
komoly leckét kapott ez angol
szövetségesről. Körülbelül e hét
végén Párisban is tisztában lesz-
nek az olasz képviselőház hatá-
rozatával, amelyről már is adnak
kóstolót a párisi lapok s előké-
szítik a közvéleményt a várt olasz
segítségéről való végleges lemondá-
sra.

A tavaszra várt angol-francia
offenzíva terve teljesen felfordult
s német offenzíva lett belőle. Az
orosz princípiumot nem tarthatják
meg a franciák, ellentétben ed-
digi állításaikkal. A francia front
veszedelemben van s a francia
vezérkar talán legkitűnőbb tagja,
Sarrail, 250 ezernyi katona élén
Szalonikiben semmittevésre van
kárhóztatva s unalmában cirkuszt
rendeztet serégeinek. Hónapok óta
pénzt, rengeteg élelmiszert, tekin-
télyt pazaroltak el Franciaország
egy kis semleges államnak, Gö-
rögországnak mellette való harc-
ba kényszerítéséért, egy politikai
chimera miatt, a bukaresti hábo-
rus párt kedvéért.

A huszadik hónapban össze-
gyűl a párisi „nemzetközi” par-
lament Clemenceau elnöklété mel-
lett, ki megújítja vádjait az en-
tente hadvezetőség ellen s öreg
urak siratják a dilettánsok részé-
ről hiába feláldozott sok száz-
ezernyi katonát halottakban és
sebesültekben. Az angol gőg, fen-
héjázás, francia revanche-eszme,
olasz hódító irredelizmus, párusz-
szizmus kiszenvedett, mindezek
évtizedek óta fenyegették nyu-

galmunkat és jövőnket. A párisi
reakciós katonai párt lapja, az
Eclair már arról ír: „Vigyázzunk,
hogy a béke úgy ne lepjen meg
bennünket, mint a háboru”. Ha
a francia katonai reakció egyik
lapja már a béke meglepetése
miatt aggódik, úgy lehet, hogy
az európai dráma befejezése még
sínés messze s talán két ponton
fordul meg: Verdun erődjén és
Valonán.

Előkészületek a jövő tanévre.

Felszabadulnak az iskolák.

— márc. 8.

A kultuszminiszterium illetékes
ügyszócsaljai nagy buzgósággal fára-
doznak a legközelebbi tanév előké-
szítésén s különösen a középsikolák
oktatási rendjének folytatolagos biz-
tosításán. Ez előkészítő munkálatok
nagy része már annyira megérett,
hogy módunkban áll olvasóinkat e
közérdekű kulturális reformok felől
tájékoztatni.

A közoktatásügyi miniszterium
fáradószának legfontosabb és örven-
dedesebb eredménye, hogy a katonai
célokra igénybe vett középsikolákat
a legközelebbi iskolai esztendő kez-
detén legnagyobb részben visszaadják ren-
deltetésüknek. Ezzel véget ér mindaz
a kár és kellemetlenség, amely a pár-
huzamos tanítás révén a diákokat s a
munkásság telj s kifejtésében gátolt
tanárságot érte. Az iskolai épületek
kiürítését a katonai körök előzékeny-
sége és főként az a körülmény könnyít-
ette meg, hogy egész sor nagy-
méretű hadikórház megnyitása után
automatikusan megszűnnek a csak
néhány és csak nagy költséggel ad-
minisztrálható kis privátkórházak,
gyengélkedő- és lábadozó otthonok.
Természetes, hogy a megüresedő is-
kolai épületeket jóval az őszi tanítás
megkezdése előtt adják vissza a köz-
oktatási hatóságnak, hogy kellő ideje
legyen a teljes és alapos kitisztításra
és tatarozásra.

Eldöntötték a kultuszminiszte-
riumban a földrajz tanításának ége-
tően sürgős problémáját is. A háboru
már eddig is annyira felforgatta a
földrajzi helyzetet, hogy a földrajzi
oktatás segédeszközei, könyvek, tér-
képek, már a mostani tanévben is
teljesen használhatatlannak és érték-
telenekké váltak.

A szülők hiábavaló anyagi meg-
terhelése lenne, ha továbbra is eze-
ket a háboru előtti könyveket és at-
laszokat vásároltatnák, viszont korai
lenne a még nem végleges változások
kedvéért új kiadásokat rendeztetni.
Ezért a legközelebbi iskolai eszten-
dőben szóbeli oktatás útján, jegyzet-
ek és térképvázlatok készítésével
fogják tanítani a földrajzot, amelynek
intenzívebb oktatására külön körren-
delet is utasítja a szaktanárokat.

Ugyancsak intenzívebb módon
fogják ezentul — a kultuszminiszter
határozott kívánságára — a német
nyelvet is tanítani. A heti órák száma
ugyan nem változik, de a tanítás
maga gyakorlatibb, Berlitz-rendszerű

lesz, amivel véget ér a mostani hely-
zet, hogy öt esztendei tanítás után
az érettségiző diák egyetlen német
mondat fogalmazására sem képes.

Jóval nagyobb szerepe lesz a tor-
nának is, amely katonai gyakorlatok-
kal és játékok-délutánokkal bővül ki.
Az angol rendszerű sportokra képző
tornatanítással fokozatosan felhagy-
nak, elsőnek a football szorul ki az
iskolákból s ismét a magyar labda-
játékot fogják kultiválni. Nem támo-
gatják az eddigi mértékben a cser-
kész-mozgalmat sem, amely a magyar
diák lelkétől mindenképpen idegen s
amely a saját hazájában sem állta
meg a háborus idők gyakorlati pró-
báját. Annál nagyobb szerep jut ezen-
tul a katonai kiképzésnek s a tészt
és szellemet egyáltalán felüdítő ki-
sebb-nagyobb kirándulásnak.

Miklóssy püspök Pásztor Arkádról

— márc. 8.

Megirtuk, hogy Pásztor Arkád,
a minap elhunyt szerzetes, a hajdu-
dorogi görög katolikus magyar egy-
házmegyének hagyta nagy vagyonát,
magyar népnevelési célokra. Miklóssy
László az egyházmegye püspöke, most
megtekintette Pásztor birtokait Bik-
szádon és Turvékonyán. Mint Szat-
márról írják, a püspök a látogatásról
a következőket mondta el:

— Pásztor Arkád tanyája ma-
gyar érzelmű és magyar ajku lako-
saival, Pásztor környezetével és ese-
lédségevel egy magyar oázis volt az
avasi oláhság kelős közepén. A kas-
télyt gazdasági célra felhasználni ugy-
sem tudjuk, azért az a tervem vele —
amiről a megboldogult is többször tett
emlést —, hogy egyik részében is-
kolát fogunk berendezni, hogy ezzel
minél intenzívebben munkálkodhas-
sunk a vidék magyarosításán, a többi
részében pedig gyermekotthont álli-
tunk fel az elhagyott vagy elárvult
avasi gyermekek, hadiárvák részére,
akiből itt jó magyarokat nevelhetünk.
Pásztor sokat tett a magyarság ér-
dekeiben, ezt magam is láttam és tu-
dom. — Meggyőződtem róla, hogy
igazi és törhetetlen magyar lélek la-
kozott benne. Mégis éppen ezen a té-
ren érte a legtöbb sérelem, a legtöbb
meghurcoltatás. Vádlió, akik összevéve
sem tettek soha annyit a magyarság
érdekeiben, mint ő, nem átalították
meggyanusítani, hogy része volt a
szkizmatikus agitációban, most pedig,
hogy a háboru kiütött, azt a vádat
emeiték ellene, hogy a turvékonyai
tanyán orosz repülőgépek jártak. Min-
denütt, a legilletékesebb helyeken is
meg voltak győződve, hogy a fanasz-
tikus vádakat alaptalanok, de a katonai
hatóságok a forma kedvéért kénytelen
voltak a hosszúra nyult vizsgálatot le-
folytatni. Nem beszélnek semmi egyéb-
ről, csak Pásztor Arkád magyar ér-
zeleimeiről. Másutt szobrot emelnének
egy embernek, aki annyit tesz és ál-
doz a magyarság érdekében. Az ő tra-
gikumája az volt, hogy éppen ezen a
téren támadták meg és éppen ezen a
téren szenvedett olyan sokat, különö-
sen élete végén.

A VILÁGHÁBORU.

(A sajtóiroda hiteles távirati jelentései).

Harcok az orosz fronton.

Budapest, márc. 7.

Az osztrák-magyar vezérkar jelenti:

Orosz hadszíntér:

Kapilowkánál József Ferdinánd főherceg vezérezredes hadseregének osztagai az ellenséget egy elsáncolt állásából üzték ki és ott megvetették a lábukat.

Tarnopoltól északnyugatra egy osztrák-magyar portyázó különítmény az oroszokat egy ezer méter hosszúságú lövészárokból űzte el és betemette az orosz állást.

Ugy ezen a vidéken, mint a Dnjeszter mellett és a besszarábiai határon is tegnap mindkét részről élénkebb volt a tüzérségi tevékenység.

Olasz és délkeleti hadszíntér:

A helyzet változatlan, nincs nevezetesebb esemény.

Höfer altábornagy,
a vezérkar főnökének helyettese.

A németek előrehaladása a Voewre-sikon.

Berlin, márc. 7.

Nyugati hadszíntér:

Kisebb angol osztagokat, amelyek tegnap erős tüzérségi előkészítés után Vermellestől északkeletre egészen árkaikba nyomultak előre, szuronnyal vertük vissza. A Champagneban, Maison de Champagnetől keletre meglepő témadással visszafoglaltuk azon állásunkat, amelyben a franciák február 11-én megvetették lábukat. Eközben 2 tisztet és 150 főnyi legénységet elfogtunk. Az Argonokban la Chaldetotól északkeletre nagyobb robbantással kapcsolatban valamivel előbbre toltuk állásunkat.

A Maas területén a folyótól nyugatra megélnkült, attól keletre pedig közepes erejű maradt a tüzérség tüzelése. Felderítő csapatok összeütközésétől eltekintve az ellenséggel közelharcra nem került sor. Ma reggel a Wiewre vidéken rohammal elfoglaltuk Fresne falut. A helység nyugati szélén egyes házakban még a franciák tartják magukat. Több mint 300 foglyot vesztek. Egyik léghajónk éjjel bőségesen bombázta a Bar Le Duc vasúti építményeket.

Keleti és balkáni hadszíntér:

Általánosságban a helyzet változatlan.

A 10-es honvédek harcai Gorlicétől Breszt-Litovszig

— márc. 8.

Büszke önérettel jegyezhetjük ide, hogy a 10-ik honvédegyezred az eddigi harcokban mindig vitézül küzdött és rávéste a nevét a világtörténelem lapjaira. A zempléni, borsodi, kassai, abauji fiúk lelkesedéssel vitték diadalra a magyar zászlót és mindig az első között küzdöttek és küzdöttek mind mai napig is. A mi katonánk nagy utat tettek meg: Gorlicétől Breszt-Litovszig majdnem megállás nélkül üzték maguk előtt az ellenséget és egyik orosz várat a másik után foglalták el.

A 10. honvédegyezred, illetve a 39. honvéd gyaloghadosztály most egy imponánsan szép és kifejező emlékkép keretében örökíti meg katonánk hősiességét. Az artistikus, beszédes emlékmű Kóvér Gyula finom alkotása.

A nagy művész igen ügyesen oldotta meg a nehéz feladatot. Egy tölgyfaleveles koszoru fogja át a képet, melyek oldalain magyar honvé-

dek szimbolizálják a rohamot, alul pedig egy eltörött ágyu, mellette hősi halált halt katona. A kép talpzatát képző záróleben a hadosztály vezető tisztjeinek a nevei vannak feltüntetve, felül pedig a hadosztály volt vezetőjének, Hadfynak a fotográfiája látható. — Az egyes tölgyfalevelek a hadosztály harcát jelzik, rajta a hely és dátum. Az első Gorlice május 2-án és utána a többi: Rozenbark május 3, Biec május 4, Jasiolka folyó május 7, Krosno május 8, Kambornia május 9, Ujazdy május 12, Jaroslau május 16-17, Sobiehiw május 19, Ostrow-Radymno május 23, Zagrody május 24, Kalinkow május 28, junius 11, Krakoviec junius 16, Mla-Wiszenka, Horodysko junius 19, Bor-Kuciski junius 21; Rejowiez junius 30, Kol Lipiny julius 8-11, Wolka Tarnowska aug. 7, Ostrow augusztus 10-12, Piszcaugusztus 16, Breszt-Litovszk augusztus 25., 26., 27.

A hadak útja volt ez, a legdicsebb, legimpozánsabb út, melylyel a 10-ik honvédegyezred örökké emlékeztetése tette magát. A nagy idők emlékére kiadott képhez Sassy Csaba „Előre!” címmel verset írt.

A Karolineum

Máriafalváért.

Egy gyönyörű előadásról.

— márc. 8.

Mult számunkban megemlékeztünk már kiváló leánynevelő intézetünknek: a Karolineumnak e hónapban tartott, nagyszerűen sikerült diszelőadásairól; ez alkalommal azonban csak általánosságban szözlöttünk a pompás előadásokról. Ámde az a nagy gond és munka, amelyet az intézet ezekre fordított, az a lelkes ambíció, mellyel az összes szereplők és közreműködők feladatukat teljesítették s az a páratlan siker, amely törekvésüket koronázta, kötelességünknek teszük, hogy részletesen és kimerítően ismertessük e ritka szép előadásokat.

A Karolineum ezuttal ismét tökéletest produkált. Amily nemes volt a cél, amit zászlójára írt, ép oly választékosan nemesek voltak az eszközök, melyekkel azt a célt megvalósította. A magyarok Nagyszonyjának tiszteletére és nevének dicsőségére az ellenséggel felvidéken felépítendő „Máriaflava” javára rendezett diszelőadások méltók voltak úgy ehhez a magasztos célhoz, mint az intézethez, amelynek részéről megszoktuk, hogy minden szereplése előkelően nivós és a Karolineum régi kitűnő hírnevét öregbítse.

Az intézet lángolóan lelkes magyar hazafisága is gyönyörűen nyilatkozott meg ezeken az előadásokon, melyekért a legnagyobb dicséret illeti meg a Karolineum vezetőségét, élén Kresszelbauer M. Maximiliánival, az intézet nagytudású és páratlanul agilis főnöknőjével.

A részletekre áttérve, a március 2-i előadás, mely ép úgy, mint az előadások márc. 3-án történt megismétlése, diszes, előkelő közönség előtt folyt le, igazán élvezetes és művészi hangversennyel kezdődött. Az intézet zongoratanárnője, Lechner Berta és Mühlfay Sarolta kisasszonyok Liszt Ferenc Szózat-rhapsódiáját adta elő nagy és mély hatást kelteve. Majd Hódosi Kiss Erna bájos közvetlenséggel adta elő az „Imádkozik a király” c. gyönyörű melodramát. Az intézeti kar szépen énekelte el Bogisich Mihály Királyhimnuszát. Chudovszky Irén kiváló zenei talentumról tett tanúságot Horváth Áttila „Lidércfény” c. szerzeményének eljátszásával. Szernyák Mária nagyon szépen mondotta el Havas István „Fohász”-át. Általános tetszést aratott a „Haldokló katona” c. előkép. A katona (Váry Ilona) egy térdeplő angyal karjai között nyugodott (Kosara Margit), míg egy másik angyal (Mühlfay Sarolta) megható kedvességgel nyújtotta az égi koronát és a gyözelmi pálmát. Ezután még egyszer szerepelt az énekhar, Molnár Mihály „Háborus dalát” adva elő, majd Staut Róza meglepő technikai készségről tette tanúságot, egy Liszt-rhapsódiát játszott el.

Ezután következett a műsor főszáma, a „Hungária leányai a hazáért” c. allegorikus kép a világháboruból, amelynek bemutatása igazán óriási előkészületet, gondot, fáradságot igényelt, amelyet azonban bőven megtulalmazott a közönség végtelen meleg tetszése és elragadtatott, hálás tapsvihara. A nagyszabású műben rendkívül sokan szerepeltek s mindnyájan oly szépen, hogy alig tudjuk, kit említsünk az első között. Szűnni nem akaró tapsvihart keltett Rozsnyó Gizella (Hungária) impo-

zans megjelenése. Rajta kívül leányok nősen kitűntek még: Gyarmathy Ilona mint uri magyar asszony, három leányával, akiket Chudovszky Irén, Szirmay Mariska és Demjén Márta mélyesítettek. Továbbá Petrik Gizella mint zászlós magyar leány, Hamar Ilona, mint uri magyar leány, Hamar Ilona, mint zászlós mellett tiszta, eseményes hangjával szépen énekelte a „Tiednyok, tied hazám” kezdetű dalt. A regszász Irénke, mint bájos magyar leányka általános tetszést aratott. Csáky Erzsébet ügyesen játszotta a pestvidéki öreg asszony szerepét. E tünönd adták még: Szepessy Szerecsen a csetneki leányt, Jencsócsik Emma a cigány leányt, Hazay Irén a császári leányt, Bárány Jolán a szegedi asszonyt, Szappanos Klára az apáca Nagyön kedves volt a három kis paraszt fiú szerepében: Csizy Béla, Tariczy Pista és Kazik Zsuzsa és eserkészfü szereiben Kosara Lajos III. gimnazista, aki lelkesen igéretet tett, hogy nemcsak szóval, de tettel is fogja a hazát szeretni. Rajtuk kívül a többiek is egytől-egyik kitűnőek voltak: így Szilágyi Margit, Petrik Gizella, Somlyódi Ilona, Bárány Jolán, Hungyady Ilona, Orbán Márta, Farkas Gizella, Fedor Ilona, Ladomérszky Mária, Bobik Izabella, Biró Ella, Boros Ilona, Rosner Róza, Ferenczy Dóra, Zboray Anna, Gries Róza, Kosara Magda, Kunder Mária, Hauke Márta, Kohan Irén, Nyíry Róza, Mogyoróssy Juliska, Hák Erzsébet, Gesz Iona, Mogyoróssy Etelka, Sipos Katalin, Demjén Márta, Hódosi Kiss Erna stb.

Nagy mulasztást követnénk el, ha még meg nem emlékeznénk és pedig a legteljesebb elismerés hangján Csáky Amália nővérről, aki az előadást igazán kiváló értelemmel és tudással rendezte s akinek a nagy siker elérésében hatalmas része volt.

Ujságpapír-központ.

Maximálják a lapok terjedelmét.

— márc. 8.

Jelentettük, hogy Ujságpapír-Központ alakul. A háboru megnehezítette az ujságok előállításához szükséges rotációs papir gyártását és szállítást. A nyersanyag beszerzésének és a munkaerő csökkenésének nehézségei eddig is arra kényszerítették a lapokat, hogy terjedelmüket korlátozzák. Most pedig a háboru esetre szóló kivételes intézkedésekről alkotott törvényes rendelkezések alapján a kormány rendeletileg szabályozza a rotációs ujságpapír forgalmát és felhasználását és — amint azt a hivatalos lapban megjelent rendelet megállapítja — annak biztosítása végett, hogy a rotációs ujságpapíron nyomott idegyszaki lapok ily papírral elláthatók legyenek, Budapest székhellyel külföldi szervezet állítatik fel. Ennek a szervezetnek a neve: „Ujságpapír Központ.” A rendelet megállapítja, hogy a Központ tagjai a lapvállalatok, a nyomdavállalatok és az ujságpapír gyártó vállalatok képviselői közül a miniszterelnök a kereskedelmi miniszterrel egyetértőleg nevezi ki. A Központhoz a miniszterelnök és a kereskedelemügyi miniszter egy-egy képviselőt rendel ki. A rendelet meghatározza a lap- és nyomdavállalatok bejelentési kötelezettségét az ujságpapírkészleteket illetően, megállapítja továbbá a lapok legnagyobb heti oldalterjedelmét, amelyet áthágni tilos. A rendelet értelmében a szövegterjedelem a 6 filléres lapoknál heti 4 oldal, a 12 filléres lapoknál heti 8 oldal. A hirdetési oldalterjedelem az 1914. március havának egy hetére 55 hirdetés 55 százaléka, de ez nem lehet több, mint amennyi hirdetés az illető lapnak 1914. februárjában második hetében volt. Amennyiben a rotációs papírkészletek pótlásának nehézségei az oldalterjedelem további csökkenését tennék szükségessé, az a

Központ napi eg...
kiseb...
a követ...
oldal, a...
6 filléres...
las lapo...
csobb la...
let rend...
szegésük...
nyiben e...
rendelke...
követ e...
elzárás...
hető pén...
készlet...
kihágás...
tett elj...
helye. A...
életbe.

Iré...
SZÉ...

A pénz...
szives

A...
terium...
rendelet...
tában,
anarchi...

Az...
galiciai...
ritkozo...
ményez...
a honi...
kiszáll...
netelte...
sek laz...
erősbo...
teni pi...
sége fo...

He...

letet, -

leges -

— has

az szü

aranyo

mester

sék, d

delet s

leg m

badon

közön

A

zavaro

elemek

való k

is meg

get ig

széről,

tán a

san ör

nak b

teendő

tatása

lyet a

keresk

szemb

irányá

jogává

kötele

mérón

az ön

olyan

a törv

szelle

lesz a

szont

az áld

termel

A

amely

kielég

arra v

hasson

is, am

multal

a szab

S bár

los az

nek a

Központ elrendelheti. Az a legkisebb napi egész oldalterjedelmű, amelynek kisebbet a Központ nem rendelhet el, a következő: a 12 filléres lapoknál 8 oldal, a 8 filléres lapoknál 6 oldal, a 6 filléres lapoknál 4 oldal, a 4 oldalas lapoknál 2 oldal, a 4 filléresnél olcsóbb lapoknál 2 oldal. Aki a rendelet rendelkezéseit megszegi, vagy megszegésüknél közreműködik, az, amennyiben eszelekménye súlyosabb büntető rendelkezés alá nem esik, kihágást követ el és két hónapig terjedhető elzárással és 2000 koronáig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő. Azon készlet tekintetében, amelyre nézve a kihágást elkövették, a rendőri büntető eljárás során elkobzásnak van helye. A rendelet március 8-án lépett életbe.

Értesítsünk szeszközpontokat.

A pénzügyigazgatóság szives figyelmébe.

— márc. 8.

A háboru alatt a pénzügyminiszterium most másodizben bocsát ki rendeletet annak a célnak szolgáltatásában, hogy a szeszpiacra uralkodó anarchiát megszüntesse.

Az első rendelet, amely csupán a galiciai kiszállítások korlátozására szorított, a szándék ellenkezőjét eredményezte, részabadditva a spekulációt a honi piacra. S e mellett a galiciai kiszállítások nemcsak hogy nem szüneteltek, de a vonatkozó rendelkezések laza kezelése folytán talán megerősödtek s árdrágító hatásuk az itteni piacra, az adóarány különbözősége folytán, már elviselhetetlen volt.

Hogy a mostani második rendelet, — amely az árszabályozást részleges rekvirálással hozta kapcsolatba, — hasonló sors ne érje, elsősorban az szükséges, hogy a lefoglalt szesz arányos s igazságos elosztása által a mesterséges árdrágításnak eleje vétesse, de szükséges, hogy az első rendelet szigorú alkalmazásával lehetőleg megakadályoztassék a még szabadon levő szesznek Galiciába történő kiözönlése.

Az a nagy buzgalom, amely a zavarosban halászni akaró spekulatív elemek részéről, az új törvény miként való kijátszása tekintetében már ma is megnyilvánul, fokozottabb éberséget igényel a pénzügyi közegek részéről, akik terhes elfoglaltságuk folytán a multban nem nagyon rigorózan öröködtek a szesz maximális árának betartása felett. S itt az első teendő az italmérők rendszeres kioktatása azon jogos igényük felől, amelyet a törvény alapján a szesznyereskedő s szesz-szabadraktárossal szemben a maximális árak betartása irányában támaszthatnak. Nemesak jogává, de a bűnrészség terhe alatt kötelességévé tétessék minden italmérőnek a visszaélések feljelentése s az önértékes szembeszállítás minden olyan kísérellettel szemben, amely ha a törvény betűjébe nem is, de annak szellemébe ütközik. Ennek aztán az lesz az automatikus hatása, hogy viszont a szesznyereskedő sem fogja az áldozati bárány türelésével viselni a termelő önkényét.

A szeszszeszleteknek az a része, amelyet a kormány a közszükséglet kielégítése céljából zár alá helyezett, arra van hivatva, hogy szabályozólag hasson a készlet ama másik részére is, amelyet még eddig a kormány, a multakon okulva, talán érdemen tul, a szabad rendelkezésnek meghagyott. S bár ma még laikus szemnek fatyolós az a technikai módszer, amelynek alapján a lefoglalt készleteknek

a közszükségletre történő átengedése eszközöltetni fog, azt már most is ténynek lehet venni, hogy a szeszértékesítés jelenlegi faktori között nincs meg az a szerv, melyre ezt a feladatot megnyugvással bízni lehetne. Ilyenről gondoskodni kellene. Hirtelen, márcól-holnapra, míg a korrupció fel nem készül, hogy önző érdekből meghiusítsa azt a nemes szándékot, amelynek szolgálatában ez a rendelkezés készült.

S itt rátérhetünk arra, ami miatt e sorok íródtak és amire a pénzügyigazgatóság figyelmét külön felhívni bátrak voltunk. A pénzügyi hatóság vezetése alatt meg kellene alkotni, ha lehet a szesznyereskedők bevonásával, miként a lisztértékesítés terén, vagy anélkül, az egyes körzetekre osztó szeszszeszletek központokat, melyeknek önálló bevásárlásaihoz a rekvirált szesznek fogyasztásra szánt része is rendelkezésre állana, minél fogva aztán altruisztikus alapon láthatnák el a szükséglet egy részét, másrészt pedig ellenőrzést gyakorolnának hasonló üzemek működése felett. Így nemcsak hogy elejét vennék a már most nagyban szervezkedő visszaéléseknek, de meg lenne akadályozva az, hogy a rekvirált szesz szintén mellékvágányra kerüljön, a spekuláció manővereit szolgálva.

Lehet, hogy eszménk nem nagy genialitás, de éppen azért célszerű, mert nem igényel nagy koncepciót s nem is kell egyéb hozzá, mint a pénzügyi hatóság részéről annak biztosítása, hogy a rekvirált szesz eme létesítendő intézmény támogatására fog fordíttatni. A többi magától jön.

Kornitzer Lipót,
szesznyereskedő.

HIREK.

Elment a mama.

— márc. 8.

Belegázolt az élet a gyermekszobába. Még aludtak a gyermekek, mikor bejött. Csendesen jött és elvitte a mamát. A gyermekek döbbenetes zajra ébredtek: mintha egy hatalmas érc-kapuzapódott volna be — a mesevilág kapuja. Akkor csukódott le az anyjuk szeme. Annak volt ilyen lélekzáró visszhangja a gyermekszobában.

Nagy sötétség volt a szobában, mikor felébredtek; pedig már világos nappal volt. Keresték a mamát, az ágy felé fordultak és ravatalt találtak a helyén. Apa is fekete ruhában van, a néni és bácsik is. Kinn is olyan sötét minden. A mesevilágnak vége.

Szegény kis árva, be hamar ébredtetek fel. Mostoha idők kopogtatnak a gyermekszoba ajtaján.

Jenőke, Ilus, Lacika ijedten ugri ki a gyerekszobából és összebujnak remegve a ravatal lábánál.

a. á.

Fantazmagóriák. Mintha valami láthatatlan, rejtett lapot hordoznának körül az emberek között: a háboru ideje alatt hihetetlenül fantasztikus hírek terjednek. Ezek a hírek nagy publikumot szereznek maguknak akkor is, ha szomorúak, akkor is, ha örömdetes dolgokról szólnak. Még élénk emlékezetben él a tavalyi tél nagy szenzációja, amikor valami kőzsa hír szerint a németek váratlanul elfoglalták Varsót és egy millió orosz foglyot ejtettek. Akkor is csak nagynehezen lehetett meggyőzni a publikumot arról, hogy álhírrel van szó. Az utóbbi hetekben Ujhelyben ismét olyan hírek járnak szájról-szájra, amelyeknek sem hivatalos irásokban, sem hírlapokban nincs nyomuk. Ezek a hírek a közeli békéről szólnak. — Okos, intelligens emberek

mondják, hogy a sajtó utasított, hogy Oroszországról ne írjon becsületes dolgokat, ami pedig annak a jele, hogy Oroszországgal jó viszony készül. Mondanunk sem kell talán, hogy ilyen utasítást nem kaptunk. A legutolsó hír arról szól, hogy Budapesten, Bécsben és Berlinben óriási mértékben kötötték le a zászlónak való szövetséganyagot, a miből világosan következik az, hogy a közlő eljövendő béke napját akarják zászlódisszal megünnepelni. Az emberek ezt örömmel üsággolják egymásnak és ha netalán a jó Isten valóban megadná a közeli békét, az emberek büszkén mondanák: En ezt előre tudtam!

— **Kinevezés.** Bárczy Ilona, Bárczy Benedek ny. főszolgabíró leánya, az ujhelyi állami elemi iskolához tanítónővé kinevezetett.

— **Zempléni sorsjáték.** A Sátoraljujhelyi és Vidéki Általános Jótékony Nőegylet vasárnap közgyűlést tartott, amelyen Ambrózy Nándorné elnök bejelentette, hogy az elpusztult zempléni falvak alapja javára sorosított készített elő, igen sok nagy értékű műtárgy (főként festmények) már össze is gyűlt e célra a művészvilág és Zempléni vármegye előkelő közönsége áldozatkészségéből, sőt a sorosításhoz a miniszteri engedély is megérkezett. Előadta továbbá, hogy a sorsjátékot a Nőegylet egésze alatt és támogatásával óhajtaná megrendezni. A közgyűlés az előterjesztést tudomásul vette és sorsjáték-rendezést egyangu lelkesedéssel elhatározta.

— **Kitüntetés.** Dr. Nemes Viktor, a debreczeni 39. gyalogezred tart. zászlósát a harmadik és negyedik isonzoí csatában a doberdói fenisikon tanúsított érdemes viselkedésért az első és második osztályu ezüst Vitézségi éremmel tüntették ki.

— **Ujhelyi honvédszázados beosztása a vezérkarhoz.** Mint értesülünk, a hadvezetőség Winkler Szilárd 10. honvédszázados vezérkarhoz osztották be. Ez a kitüntető beosztás, mely Ujhelyben széles körben kelt örömet, Winkler Szilárd jeles katonai képességeinek elismerését jelenti.

— **Lesz e újra sorozás?** Azokkal az ellenőrizhetetlen hírekkel szemben, amelyek az untauglichok ujasorozását helyezik kilátásba, illetékes helyen a következő nyilatkozatot teszik közzé: — A 18—32 évesek ujasorozásáról semmit nem tudunk, egyszerű spekuláció az egész híresztelés. Arra számítottak a kitalálói, hogy addig kell sorozni, amíg csak mindenki nem katoná. Ez is rendszer, hisz a katonai élet néhány ága semmivel sem nehezebb, mint a civil kenyérkereset és egyformán lehet birni, ha még olyan untauglich is valaki, de erre nincs szükség. Arról lehet szó, hogy a sorosítást szolgáló évfolyamok, a 20, 21, 22, 23 és 24 évesek újra sorolják, hisz ez a békeévek rendes sorozása tulajdonképpen, — továbbá a már megszavazott sorozása a 18 éveseknek. De — eddig arról sincs intézkedésünk. Általában helytelenül teszi a közönség, ha ilyen felelőtlen híresztelésekkel zavartatja magát, arra készül és ezek által irányítja életét. Ha történik valami ilyen katonai intézkedés, ez olyan jókor közhírré kerül hivatalosan, hogy mindenki nyugodtan számolhat vele és aszerint osztogatja be a dolgait.

— **A krumpli utolsó stációja.** A háboru alatt olyan ragyogó karriert megfutott krumpli március elsejével elérkezett dicsősége utolsó stációjához. Az ősi országos árszabás idején ugyanis egész március 1-ig emelkedő skálát állapítottak meg a krumpli számára. Az étkezési, nevezetesen

a rózsa, hópehely, magnum, kifli, továbbá a sárgahéjú és husos burgonyáért a tavalyi év október 31-ig kilenc korona volt az országosan megállapított legmagasabb ár, amely novemberben 50 fillérral, decemberben újabb 50 fillérral, január és február hónapokban további 50 fillérral és most március elsejétől az utolsó 50 fillérral emelkedett, vagyis 11 korona az árhatár; minden más burgonyára nézve dec. 31-ig 8 korona, azontul 9 kor. a maximum. Rekvirálásnál az árak egy koronával olcsóbbak. Ausztriában is emelkedik a burgonya ára még pedig 9-ről 9 kor. 50 fillérré.

— **Vidéki városok rizszükséglete.** A behozatali nehézségek, de főleg a mértéktelen spekuláció miatt roppant drága a rizs a vidéken. Békeidőben negyven fillért már első minőségű rizst lehetett kapni, most azonban nem ritka az olyan vidéki város, ahol 4—5 koronát is elkérnek egy-egy kilogramm törmelékriszért. Most, a kormány mégis gondoskodni fog a vidéki városok rizszükségletéről. A belügyminiszter ugyanis körtáviratot intézett a vidéki városokhoz és felszólította őket, hogy távirati uton közöljék, mennyi egy évi rizszükségletük redukált fogyasztás mellett. A belügyminiszter arról is értesítette a vidéki városokat, hogy sikerült biztosítani a vidéki fogyasztás részére a megfelelő rizsmennyiséget.

— **A városi moziban ma, márc. 8-án** rendkívül érdekes műsor lesz. Szinre kerül a „Dr. Faust” című 3 felvonásos Richard Oswald-féle detektívdráma. A fővárosban is óriási sikert aratott dráma meséje mindvégig érdekes; a eszelekmény fordulatai változatosak és esodálatosan izgalmasak. Tekintettel a kitűnő műsor iránti nagy érdeklődésre két előadás lesz, délután 6 és este fél 9 órakor.

— **Banknyitás.** Guttman Lipót és fia Bankháza Homonna cégfőnökének Guttman Manó népfelkelő főhadnagyának a katonai szolgálat alól való ideiglenes felmentése következtében rendes üzletmenetét újból megkezdte.

— **Kérelem a magyar társadalomhoz.** A budapesti m. kir. tudományegyetem rektora, Beöthy Zolt küldte be a Zemplénhez — közlés céljából — az alábbi sorokat: A budapesti m. kir. magyar tudományegyetem a harc-tereken hősi halált halt, ott szerzett betegségükben elhunyt, az eltűnt, hadi fogságba jutott, kiuntetésben részesült; általában a hadi szolgálatra bevonult fiainak emléket évkönyveiben és más méltó módon megörökíteni kívánván, a magyar társadalom támogatásához fordul, hogy ez adatokat lehetőleg pontosan összegyűjtthesse. Az Alma Mater nevében felkérem a hadbavonult budapesti egyetemi ifjak szülőit, testvéreit, rokoait, hozzátartozóit, jóbarátait, hogy az általános mozgósítás óta katonai szolgálatot teljesítő budapesti egyetemi hallgatók nevét, a születési év, hely és az apa nevének, nemkülönbön fakultásuknak megjelölésével, a csapattestet, ahol szolgálatot teljesítettek; a katonai rangfokozatot, amelyet legutóbb elfoglaltak, az esetleges hősi halál helyét és idejét, a harc-tereken szerzett betegségben történt elhalálozás napját és helyét, a hadi fogságba jutás vagy eltűnés helyét és idejét és az általuk kiérdemelt kitüntetésre vonatkozó pontos és megbízható adatokat a budapesti kir. magyar tudományegyetem rektori hivatalával (IV. Egyetem-tér 1—3.) közölni sziveskedjenek. — Budapest, 1916. évi március hó. Hazafias tisztelettel: Beöthy Zolt, rektor.

— **Millió előkelő urhölgy** használja a Földes féle Margit-crémet és Margit szappant. Mindkettő a modern kozmetika egy nagyszerű vívmánya. Külön-külön s együtt is pompásan hatnak.

Használjunk hadisegélybelyeget!

4. oldal.

— **Kereskedők szabadságolása.** A kereskedelmi és iparkamara közli az érdekeltekkel, hogy a m. kir. honvédelmi miniszter ur mindazoknak a kereskedőknek és iparosoknak, kik már huzamosabb idő óta szolgálnak s akik tényleg nincsenek a fronton, hanem mögöttes országrészekben, sürgős üzletek elintézése céljából 8 nap s később időről-időre 1 nap szabadság engedélyezését az illetékes katonai parancsnokság utján kilátásba helyezte. Amennyiben ilyen természetű kérelmeket kívánnának az érdekeltek hozzátartozói rövidebb szabadság iránt előterjeszteni, a kamara kérésükre hajlandó ezeket a kérelmeket véleménye kíséretében továbbítani.

— **A kassai kamara közgyűlése.** A kassai kereskedelmi és iparkamara e héten tartotta az évi első rendes közgyűlést, melyen Beller Károly ker. tanácsos, a kamara alelnöke elnökölt. A tárgysorozaton több közérdekű pont szerepelt. Így a kamara foglalkozott a 43-50 évesek önkéntesi jogának kérdésével s ezzel kapcsolatban elhatározta, hogy azoknak a kereskedőknek és iparosoknak, kik önkéntesi karpaszomány elnyerésére igényel birhatnak, a kedvezmény elnyerésében indokolt esetekben segítségére lesz. Elhatározta azt is, hogy felterjesztéssel él a kormányhoz, a most be nem hivott idősebb évfolyamok bevonulásának idejekorán való közlése iránt, mert két hétnél mindenesetre hosszabb idő kell ahhoz, hogy az iparos vagy kereskedő ügyeit rendezhesse. Az Ausztriával való kiegyezés ügyében a közgyűlés a vidéki kamarák közös felterjesztését tárgyalta, azt határozva, hogy a még szükséges munkálatok elvégzése után ahhoz csatlakozik. Foglalkozott továbbá a közgyűlés a magyar vámkézelési szervezet fejlesztésének szükségességével is. E téren Ausztriával szemben jelentékeny hátrányban vagyunk, holott kívánatos volna, hogy minél jobban kiegyenlítődjen a különbség köztünk és a közös vámterület másik fele között; itt ugyanis nemcsak paritásról nem beszélhetünk, hanem még a kvóta arányát sem értjük el, holott a vámkülföldről eredő behozatalban való részesedésünk ennél aránytalanul nagyobb. Vámtisztviselőink száma kicsiny s nincs is külön vámszervezetünk, minélfogva a szakszerű fejlődés nem biztosítható. És mindezekkel együtt jár az, hogy azok a kereskedők és iparosok, kik külföldön vásárolnak, nem törődnek azzal, hogy hol vámoztatnak el a behozott áruk. Ha mégis megkivánnák az áru irányítását, a határvámhivatalok a jogos kívánság betartásával nem törődnek. A közgyűlés megbízta az elnökséget, hogy az adatokat gyűjtse össze, készítsen megfelelő javaslatokat, amint az anyag együtt lesz, a közgyűlés egyszerre fordul majd a kormányhoz és a kereskedelmi érdekeltséghez a szükséges lépések megtétele iránt.

— **Hadmentes tisztviselők felvételnek a sátoraljaujhelyi megfigyelő állomás gazdasági hivatalába.** Nyugdíjas egyének is alkalmaztatnak. Pályázati kérvények a megfigyelő állomás miniszteri biztosához nyújtan-dók be.

— **Bőriparosok figyelmébe.** A kassai kereskedelmi és iparkamara nyomtatékosan felhívja a timárokat, a bőrkereskedőket és a cipészek figyelmébe arra a körülményre, hogy korlátozás alá eső bőrt a bőrgyárak és timárok eladhatnak katonai személyek részére, abban az esetben, ha azok feltesse hatóságok által kiállított igazolvánnyal bizonyítják, hogy a vásárolt bőrmennyiség személyes szükségletek fedezésére szolgál, cipész és más bőrszakmabeli kisiparosok pedig szabadon feldolgozhatják azt a aórkészletüket, mely 1916. évi február hó 6. án már felvágva birtokukban volt. Közlebbi tájékoztatást e kérdésben a kamara készséggel nyújt.

— **A rum és a pálinka ára.** A Mezőgazdasági Szesztermelői Egyesületének legutóbbi választmányi ülése elhatározta, hogy a kormányhoz felterjesztést intéz a rum és a pálinka maximális árára nézve. Az ár szabályozása tudvalevően a hazai rum- és pálinkagyáraknak áll érdekében, akik helyett ma mások szállítják külföldre a szeszt és ott a belföldi maximális áránál kedvezőbbben értékesíthetik.

— **Zola regénye a háborúról.** Mintha a történelem megismétlődni készülné: a német ágyuk megint ott dörögnek és a német csapatok ott törnek diadalmasan előre a Maasmentén, ahol a francia nemzet nagy tragédiája, az 1870-71-es háborúban lefolyt. A francia-német háborúnak csodálatosan izgalmas és oly sokban napjainkra emlékeztető képét idézi fel Zolának, a legnagyobb francia regényírónak „Összeomlás” c. regénye, amelynek első teljes fordítása most je'ent meg magyar nyelven a francia eredetinek 117. kiadása után. A hatalmas regény a nagy művész tökéletes fegyverzetével vezet végig bennünket a francia-német háború izgalmas tragédiáján: a hadseregek felvonulásától egész a forradalom lángjaiban elhamvadó Páris gigászi képéig. Ami a világtörténelem e két pillére között van: a sedani csata, a francia hadsereg zülése, Metz, a forradalom Párisban, Napoleon bukása, Bismarck és Napoleon találkozása, a háború vaslepteinek nyomában elpusztuló élet és világ: mindezt utólérhetetlen művészettel, megrázó erővel, mely erkölcsi érzéssel mutatja meg Zola. Akit a háború érdekel és izgat: olvassa el az „Összeomlás”-t, amely Kunfi Zsigmond művészi és magyaros fordításában a Népszava könyvkereskedés kiadásában jelent meg. A vastag, izléeses kiállítású kötet ára 5 korona és minden könyvkereskedésben kapható.

Főszerkesztő és lapfőigazgató: **Ehler Gyula**
Feladó szerkesztő: **Teleky Sándor.**

HIRDETESEK.

Megóvják
az **ősz harcosokat**
ha a 25 év óta legjobban
bevált

Kaiser-féle
mell-karamellákat

használgák a „3 Fenyő”-vel.
Millio ember használja

Köhögés

rekedtség, elnyálkásodás
hurut, köszvény és szá-
márköhögés, valamint öv-
szer meghülés ellen, ennélfogva szívesen látott gyógyszer minden harcosnak

6100 közjegyzőileg hitelesítet bizonyítvány orvosok és privát egyénektől tanúsítja a biztos eredményt.

Egy csomag ára 20 és 40 f.
Egy doboz 60 fillér.

Kapható: Kardos Zsigmond, Ehler Gyula, Kádár Gyula és Kincsesy Péter gyógyszer-tárakban s Hrabéczy Kálmán drogériájában, Sátoraljaujhelyben, — Kronovits Miksa gyógyszer-tárában Nagymihály, Fabian Arnold gyógyszer-tárában Homonna, Hazay Géza gyógyszer-tárában Töketerebes.

Sátoraljaujhely. Nyomatott Ehler Gyula „Zemplén” könyvnyomtatóintézetében.

A munkáltatási időnyre ajánlunk elsőrendű pestvárosi fehér tábla- és kitűnő vidéki perzselt

munkásszalonnát,
valamint pestvárosi

disznósirt

legmérsékeltebb árban. Felhívásra kedvező ajánlatokkal készségesen szolgálunk

WEISZ LIPÓT és TÁRSA

disznósirt- és szalonnagykereskedők, Budapest, IX., Hentes-utca 17.
Sürgönyeim: „Veiszefett, Budapest.” Interurban távbeszélő „József” 14-50.

Vérszegénység, sápkór, idegesség és gyomor bajok ellen legkiválóbb gyógyszer a

Tokaji china vasbor

mely valódi tokaji borból készül. Felnőttek és gyermekeknek egyaránt, mint kiválóan tápláló, erősítő, az emésztést elősegítő szer a legjobban ajánlható.

Egy üveg ára 3 korona.

Fagyos testrészek és fagydaganatok

gyökeres gyógyítására legbiztosabb gyógyszer a

„Szt.-Antal” fagykenőcs

mely néhány bekenés után már gyökeresen gyógyítja a fagyás okozta daganatot és fájdalmakat.

Egy tégely ára 1 korona.

Kapható:

a „Szt.-Antal” gyógyszer-tárban
Sátoraljaujhely, Széchenyi-tér.

Zemplén Naptára

néhány példány még kapható kiadóhivatalunkban.

Kereskedők figyelmébe!

Jegyzék papir

fehér nyomópapírból lekerült stráf-papírok 10-15 cm. nagyságban, 1000 darab 50 fillérért kapható

a „Zemplén” könyvnyomdájában.